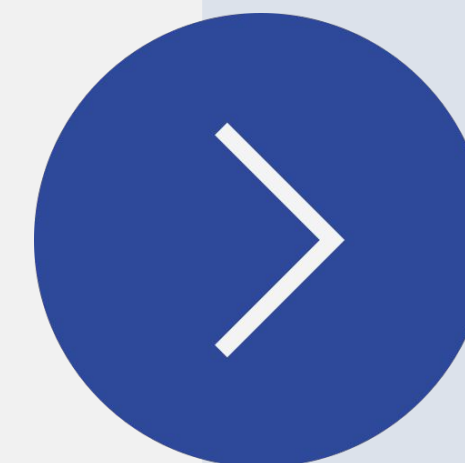

Практическо приложение на инструментите за
изкуствен интелект в хуманитарните науки

Оценяване с помощта на изкуствен интелект

Цели на обучението Накратко

- Оценяването е в основата на ученето, обратната връзка и академичните стандарти.
- В хуманитарното образование оценяването се фокусира върху интерпретацията, аргументацията, критичното мислене и научната преценка, а не само върху възпроизвеждането на факти.
- Технологиите за изкуствен интелект позволяват мащабируемо оценяване, бърза формативна обратна връзка и основани на данни прозрения за моделите на учене на студентите.
- Ефективното оценяване, подпомагано от ИИ, изисква внимателно съгласуване с резултатите от обучението и постоянен човешки надзор.

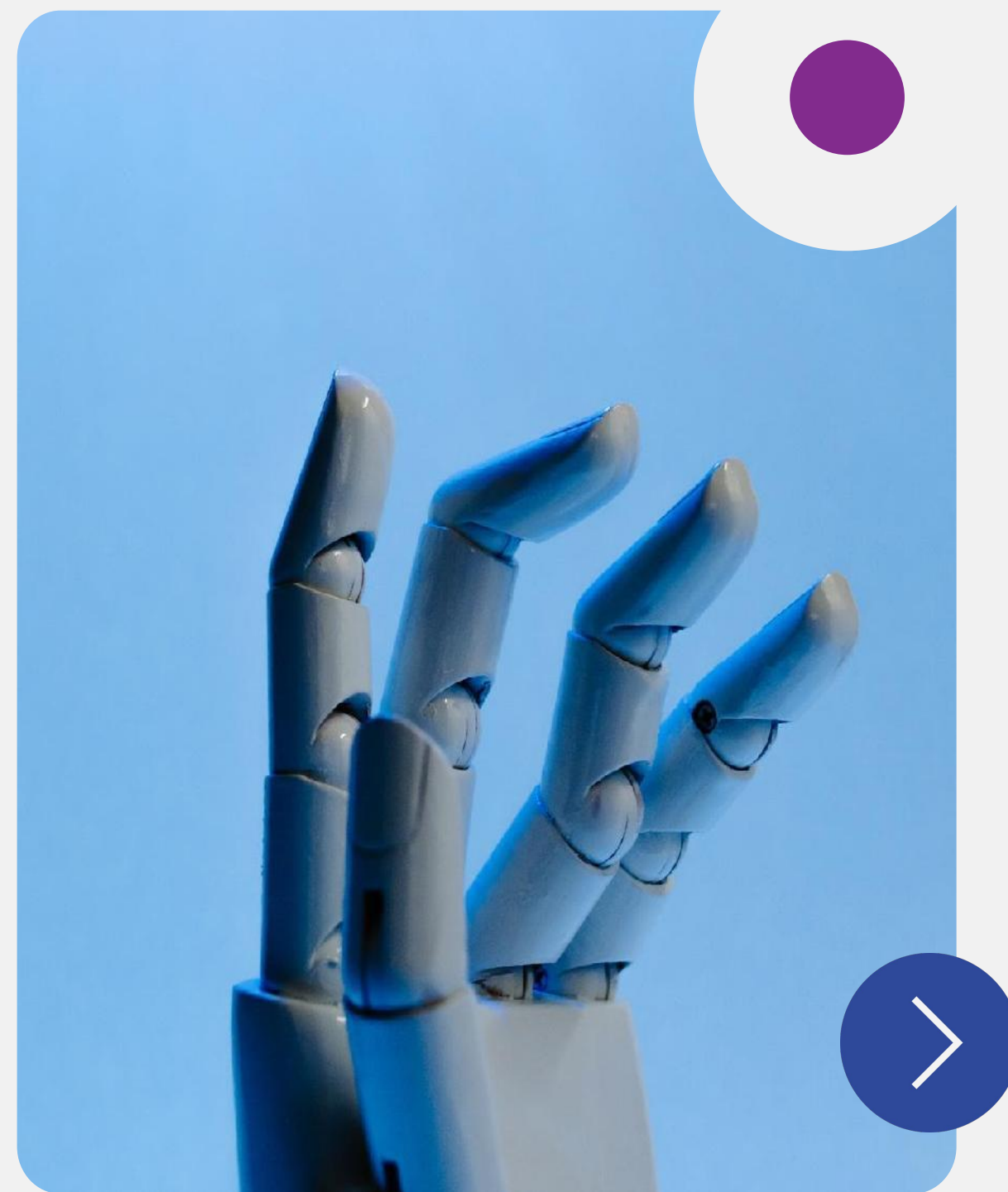

Оценяване с помощта на изкуствен интелект

Ключови понятия и дефиниции

ВОДИМ БЪДЕЩЕТО:

- **Оценяване с помощта на изкуствен интелект** – Използване на системи за изкуствен интелект за подпомагане на процесите на оценяване, обратна връзка или оценка.
- **Автоматизирано оценяване** – Алгоритмично оценяване на структурирана или полуструктурирана работа на учениците.
- **Генериране на обратна връзка** – подпомагано от ИИ създаване на коментари за формиращо обучение или предложения за ревизия.
- **Валидност на оценяването** – Степента, в която оценяването измерва желаните резултати от обучението.

Бъдещи тенденции в изкуствения интелект

Автоматизирано оценяване

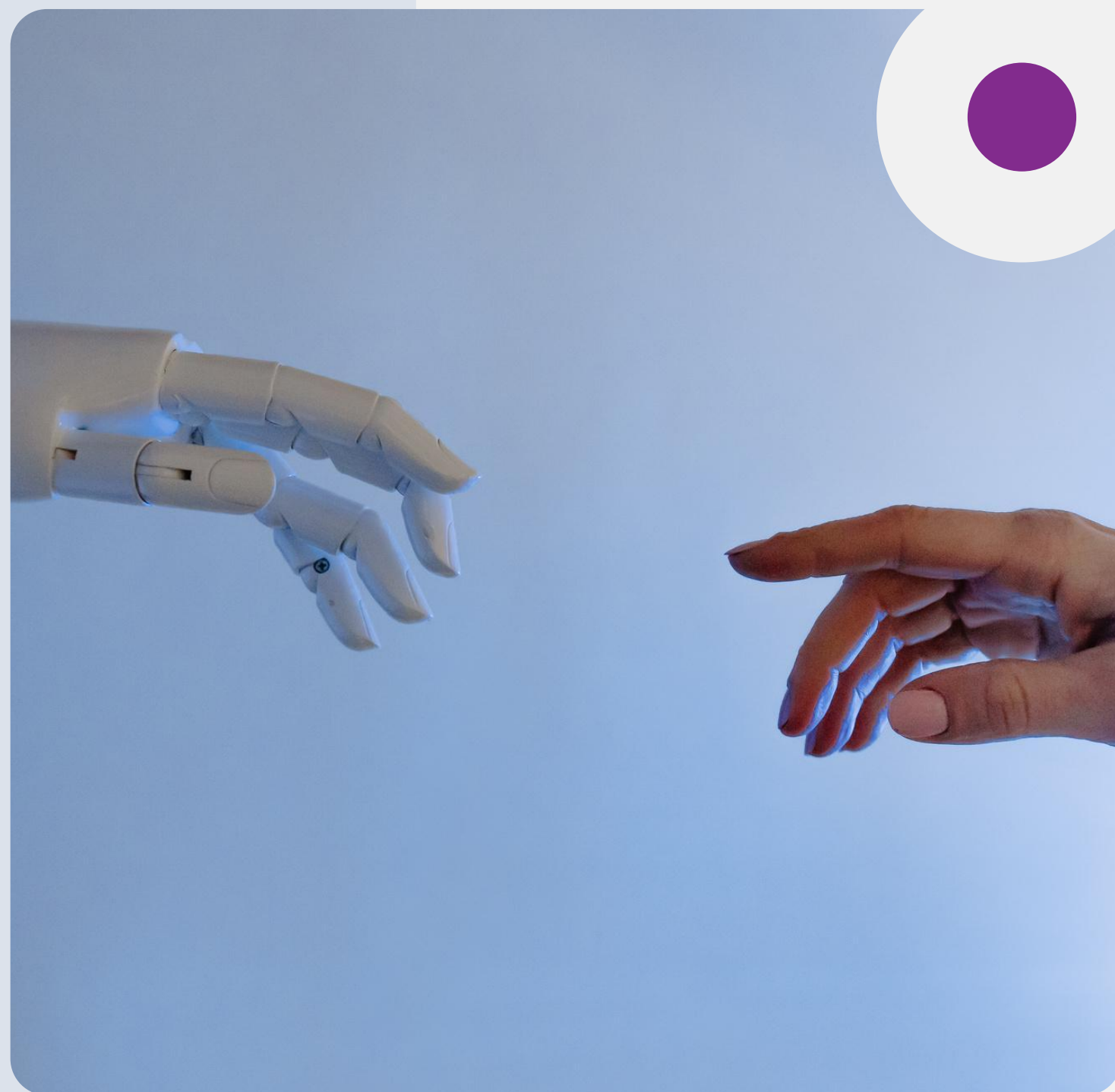
ПРОБИВИТЕ НА УТРЕШНИЯ ДЕН ЗАПОЧВАТ ДНЕС.

Какво може да оцени надеждно изкуственият интелект:

- Обективни или ограничени формати (тестове, кратки отговори).
- Структурни характеристики (дължина, маркери за съгласуваност).
- Повърхностни критерии, съобразени с рубриката.

Хуманитарна перспектива:

- Интерпретацията, оригиналността и качеството на аргументацията остават предмет на човешка преценка.
- Автоматизираното оценяване трябва да бъде ограничено и контролирано.

Генерирана от ИИ Обратна връзка

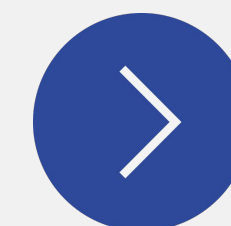
ПЕРСОНАЛИЗАЦИЯ, ЗАДВИЖВАНА ОТ ИИ

Функции за обратна връзка, поддържани от ИИ:

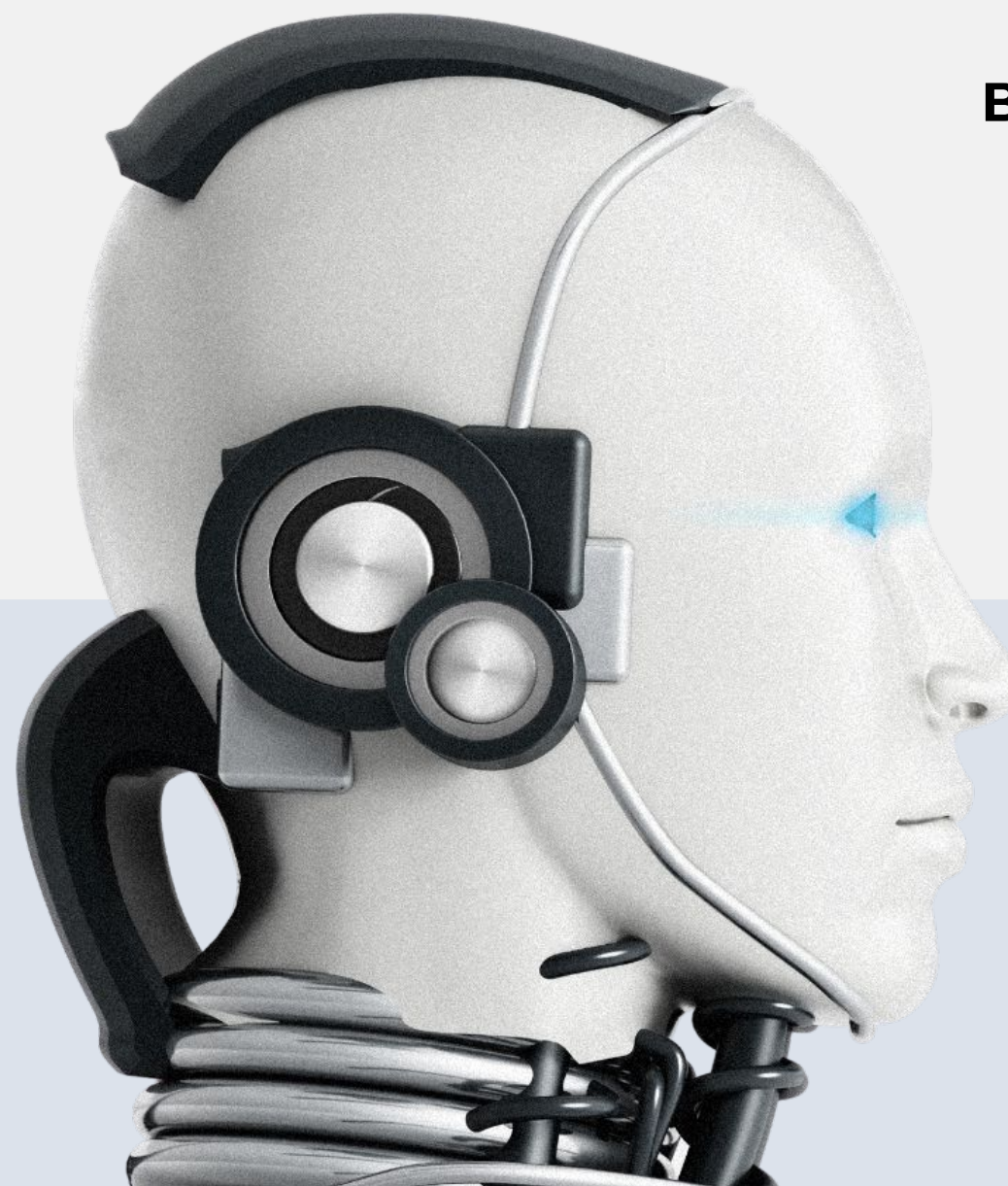
- Незабавна формативна обратна връзка в голям мащаб.
- Идентифициране на често срещани проблеми в подадените работи.
- Предложения за подобрене, съобразени с критериите за оценяване.

Педагогическа стойност:

- Намалява забавянията при обратната връзка.
- Подпомага многократното изготвяне и преработване.

Формативна срещу сумативна оценка

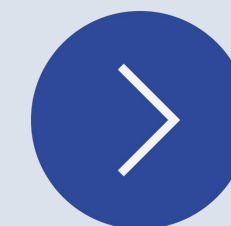

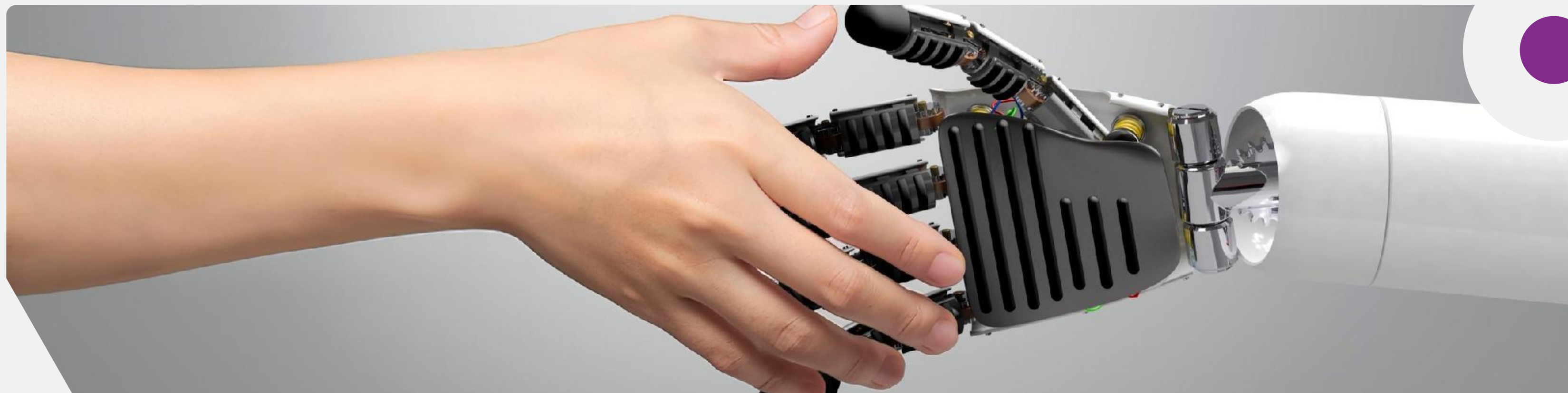
Най-подходящи приложения:

- Силно съответствие с формативната оценка.
- Упражнения, чернови, самооценка и обратна връзка от съученици.
- Диагностична употреба в ранните етапи на обучението.

Внимание при сумативна употреба:

- Риск от несъответствие със сложни резултати от обучението.
- Изисква строга прозрачност и валидиране.

Оценяване Ефективност

Ключови критерии за оценка:

- Съответствие с резултатите от обучението.
- Надеждност и последователност на резултатите.
- Постижения и ангажираност на студентите.
- Възприемана справедливост и прозрачност.

Етични и педагогически рискове

ПРОБИВИТЕ НА УТРЕШНИЯ ДЕН ЗАПОЧВАТ ДНЕС.

Основни проблеми:

- Алгоритмична пристрастност, влияеща върху резултатите от оценяването.
- Неяснота на критериите за оценяване.
- Недоверие или незаинтересованост от страна на студентите.
- Прекомерна стандартизация на интелектуалната работа.

Напрежение, специфично за хуманитарните науки:

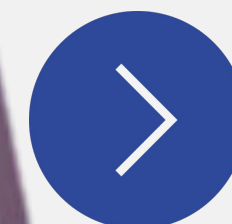
- Количествено измерване срещу интерпретативно богатство.

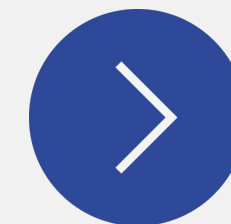

Най-добри практики и стратегии

- Използвайте ИИ предимно за формативни задачи с ниска степен на риск.
- Ясно обяснете какво оценява ИИ и какво не оценява.
- Комбинируйте обратната връзка от ИИ с човешката оценка.
- Редовно проверявайте резултатите от ИИ за пристрастност или отклонения.
- Включвайте студентите в обсъждането на качеството на обратната връзка.

Дискусия

ОЦЕНЯВАНЕ С ПОМОЩТА НА ИИ И ВАЛИДНОСТ В ОБРАЗОВАНИЕТО ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

Последните постижения в областта на изкуствения интелект позволиха мащабируемо оценяване, бързо генериране на обратна връзка и основани на данни прозрения за представянето на учащите. Тези разработки обещават повишаване на ефективността, особено в големи или ограничени по отношение на ресурсите образователни контексти (ОИСР, 2021). Ефективността обаче сама по себе си не може да оправдае практиките за оценяване.

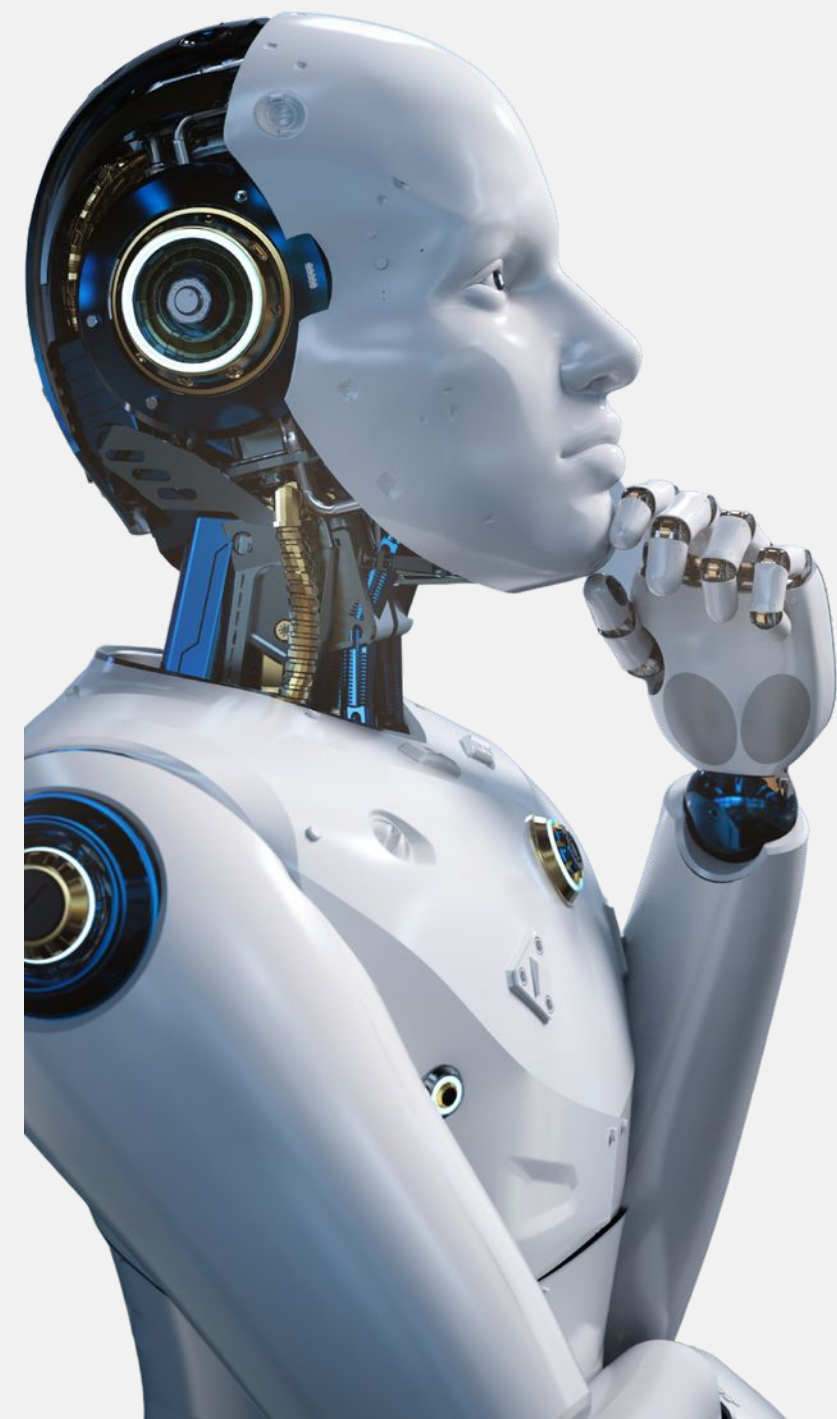
Критична концепция, която стои в основата на всички практики за оценяване, е валидността на оценяването – степента, в която дадена оценка измерва резултатите от ученето, които претендира да оценява (Messick, 1995). Централната концептуална опора за оценяването, подпомагано от ИИ, е следователно, че ефективността не трябва да подкопава валидността.

От хуманитарна гледна точка обаче основните измерения на ученето – интерпретация, оригиналност, качество на аргументацията и теоретично позициониране – не могат да бъдат надеждно оценени от автоматизирани системи. Тези елементи зависят от контекстуална преценка и дисциплинарна експертиза (Williamson et al., 2020).

Оценяването, подпомагано от ИИ, въвежда значителни етични и педагогически рискове. Алгоритмичната пристрастност може да повлияе неравномерно на резултатите от оценяването, поставяйки в неравностойно положение определени езици, културни или изразителни стилове. Непрозрачността на критериите за оценяване може да подкопае доверието, докато прекомерната стандартизация рискува да стесни приемливите форми на интелектуално изразяване (Williamson et al., 2020).

Въпрос за дискусия:

Как изкуственият интелект може да подобри ефективността на оценяването, като същевременно запази валидността, справедливостта и нюансираната преценка, необходими при оценяването в хуманитарните науки?

Интерактивна дейност

ПРОБИВИТЕ НА УТРЕШНИЯ ДЕН ЗАПОЧВАТ ДНЕС.

Започнете тук

Библиография

Messick, S. (1995). Валидност на психологическата оценка: Валидиране на изводите от отговорите и представянето на лицата като научно изследване на значението на резултатите. В L. A. Brennan (Ред.), Измерване в образованието (3-то изд., стр. 741–749). Американски съвет по образование/Macmillan.

ОИСР. (2021). Перспективи за цифровото образование 2021: Разширяване на границите с изкуствен интелект, блокчейн и роботи. Издателство на ОИСР.
<https://doi.org/10.1787/589b283f-en>

Уилямсън, Б., Ейнон, Р. и Потър, Дж. (2020). Политика, педагогика и практики по време на пандемия: Цифрови технологии и дистанционно обучение по време на извънредната ситуация с коронавируса. Обучение, медии и технологии, 45(2), 107–114.
<https://doi.org/10.1080/17439884.2020.1761641>

„Изкуственият интелект не е толкова умен,
колкото си мислите, но ще бъде по-умен,
отколкото очаквате.“

ДЖЕФРИ ХИНТЪН

Партньорството

<https://trustai.unibit.bg/>

Проект „Trust AI“

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния (ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA. Референтен номер на проекта: 2024-1-BG01-KA220-HED-000249185

Съфинансирано от
Европейския съюз

